

Az Irgalmasság testi és lelki cselekedeteiről az Irgalmasság Évében havi inspiráló segédanyag

Az irgalmasság hetedik testi cselekedete: a halottakat eltemetni

I. Bevezetés

Az irgalmasság testi cselekedetei közül az utolsó talán kicsit távol áll a mai gondolkodásunktól, nem egészen értjük első ránézésre, hogy ez a tett mit keres ebben a sorban. Tény, hogy korábban nagyobb jelentősége volt ennek a cselekedetnek, a történelemkönyvekből emlékezhetünk még rá, hogy saját korában Kanizsai Dorottya mérhetetlen tiszteletet érdemlő tette volt, hogy a mohácsi csataterén elesettek eltemetéséről gondoskodott. Ennek nyilván volt egy közt szolgáló, közegészségügyi indoka is, de azt is látjuk, hogy a *végtisztesség megadása*, az elhunyt emberi testekről való gondoskodás valahogy része a kultúránknak. Mára olyannyira része, hogy nem is veszünk tudomást erről, hiszen szervezett keretek között "elrendeződik". Tudjuk, hogy pl. az önkormányzatoknak törvény által kijelölt feladata, hogy gondoskodják a "köztemetéséről" azoknak, akiknek nincs ezt a feladatot betöltő hozzátartozójuk. Ám, akinek volt esetleg "szerencséje" pl. egy hajléktalanként elhunyt embertársunk temetésén részt vennie, az láthatta, hogy ez a végtisztesség mennyire csak a valóban szükséges minimumot jelenti.

A végtisztesség megadása mint mélyen emberi, az alapvető tisztesség körébe tartozó, mindenkinek kijáró "becsületbeli" ügy, bizonyos esetekben sérülni tud a mindenkori hatalom kénye-kedve szerint. Remek irodalmi lenyomata ennek az európai kultúra bölcsőjéből Antigóné története, ahol Polüneikész temetése kapcsán épp ebből nő ki a bonyodalom: a temetés egy alapvető tisztességbeli ügy-e, ami jár mindenkinek pusztán az emberi méltóság alapján, vagy a hatalom által megadott kegy, amiből a lázadók, ellenfeleknek kiszorulhatnak. Magyaroként október hónapban mi magunk is mindig kicsit részesei leszünk e megidézett tragédia világának, hiszen azt látjuk: a 301-es parcella, az 56-os forradalmat követő megtorlás áldozatainak nyugalóhelye épp ilyen szimbolikus csatateret volt egy elnyomó hatalomnak, amely minden erővel és eszközzel meg akarta mutatni, hogy a végtisztesség bizony nem jár a politikai ellenfeleknek...

Leginkább akkor jutunk ezen irgalmas cselekedet személyes üzenetéhez, amikor saját halottaink eltemetését kell átélnünk. Elérkezik az idő, amikor nagyszüleinktől, majd szüleinktől veszünk búcsút. Fájdalmas folyamat végigkísérnünk az életből való távozásukat, nehéz szembesülni az utánuk maradt úrral és felettébb küzdelmes a gyászfolyamat. Ugyanakkor ha mégis elszántan bele tudunk állni ebbe, akkor az nagyon sokat formál rajtunk, bölcsébbé tesz, sokat megláttat az élet nagy miértjeiről és kiengesztelődéshez, békéhez is vezethet. Mint egy nagy, mély lelki gyakorlat, ahol le tudjuk tenni mindazt, ami megköt és fel tudjuk venni mindazt, ami új erőt ad, megerősít, éltet. Fontos, hogy ebben a küzdelemben őszinték és nyíltak tudjunk lenni, engedjük jelen lenni, hatni az érzéseinket. Ez az istenkapcsolatunkra is vonatkozik: érezhetünk haragot, csalódást, becsapottságot egy számunkra fontos személy elvesztésekor.

Végül nem felejthetjük ki azokat a "temetéseket", gyászokat sem, amiket saját magunkkal kapcsolatban megélünk. Az elismert, mély lelki ember, Odilo Lechner bencés apát egyik lelki útmutatójának címe így hangzik: "*Minden utat nem járhat sz be!*" Olykor mi is hihetetlen mennyiséget "költünk" életenergiánkból arra, hogy azokat az elszaladt lehetőségeket üldözzük, amelyek az életünkben nem valósultak meg, sokszor azért mert utólag sokkal jobb lehetőségnek látjuk, mint a ténylegesen megvalósultat. "*Minden utat nem járhat sz be!*": vagyis ahhoz, hogy a valójában járt utunkon meg tudjunk maradni, azt be tudjuk járni és még boldognak is érezzük magunkat mindeközben, "el kell tudnunk temetni" azokat az utakat, amelyeken el sem indultunk.

Az egyre hitelesebb keresztény élet egyik alappillére szintén egy "gyászfolyamat": a hitből élő ember igyekszik "meghalni a bűnnek"! Ez jelenti egyrészt azt, hogy törekszünk elhagyni azokat a bűnöket, amelyek kísérik életünket, másrészt pedig azt, hogy Isten végtelen irgalmában bízva a megbánt és letett bűneinket valóban eltemetjük, azokról úgy gondolkodunk, hogy azok már semmiképp nem kell, hogy nyomasszanak bennünket, azok feloldozást nyertek, nem kötnek már gúzsba bennünket.

II. Szentírási részek

Ószövetségből: Ábrahám eltemeti Sárát [Ter23](#) Elizeus halottat támaszt fel [2Kir 4,8-37](#)
Kedves az ajándék minden élő szemében, de a halottól se tagadd meg a kegyeletet! [Sir 7,37](#)
[Sir 22,10-13](#) *Onst, fiam, könnyeket a halottért, és sirasd, mert nagy veszteség ért téged.*
Hantold el testét annak rendje szerint, és ne hanyagold el temetését! [Sir 38,16-24](#)
[Jer 16,1-8](#) [2Sám 2,4-5](#)

Jézus találkozásai: A naimi ifjú feltámasztása [Lk 7,11-17](#) Lázár feltámasztása [Jn 11,17-44](#)

Jézus betániai megkenése [Mt 26,6-13](#) Jézus temetése [Mt 27,57-61](#)

Jézus tanítása: „Kövess engem, hagyd a halottakra, hogy eltemessék a halottaikat.” [Mt 8,21-22](#)

Levelekből: [Róm 6,3-4](#) „Eltemettek tehát vele együtt a halálba a keresztség által, hogy amint az Atya dicsősége feltámasztotta Krisztust a halottak közül, éppúgy mi is új életben járjunk.” [Róm 8,11](#)

III. Egyéni cselekvések

- Lelkipásztorként milyen módon tudnám a temetési gyakorlatomat megújítani? Hogyan lehetnék még inkább az Irgalmas Isten képviselője a szertartás során?

- Saját elhunytjaim "összegyűjtése", a rájuk való visszagondolás (nagy szülők, régi tanárok, stb.).

Imádságban fordulhatok értük az irgalmas Istenhez, és tudatosíthatom milyen nyomot hagytak ők az életemen.

- Az empátiánkat és szolidaritásunk fokát is megmutathatja az, ha a számomra elérhető napilap gyászjelentéseit egy nap végignézem és imádkozom a nekem teljesen ismeretlen elhunytakért vagy részt veszek egy számomra ismeretlen ember temetésén.

- Életutam játékos vagy lelkigyakorlatos komoly megrajzolásával megkereshetem azokat a fordulópontokat, útelágazódásokat, ahol választottam, elköteleződtem, valami új irányt vett. Ezekre hálával gondolhatok és hálát adhatok értük.

IV. Közösségi cselekvések

- A közösséggel szervezett temetőlátogatás során időzzünk el ismeretlen síroknál, majd beszéljünk arról, milyen érzéseket és gondolatokat ébreszt bennünk egy ilyen esemény.

- Vállalkozhatunk arra is, hogy egy láthatóan feledésbe merült, gondozatlan sírt, temetőrészt rendbe teszünk együtt.

- Sokan az életüket egy háborúban veszítették el. A településünkön felállított világháborús emlékmű felkeresésével, imádsággal az elesettekért kifejezhetjük tiszteletünket előttük.

V. Film, videók

Böjte Csaba: Az irgalmasság iskolája: <https://www.youtube.com/watch?v=uGQHNNXoSWc>

Az irgalmasság útja: halottakat eltemetni <https://www.youtube.com/watch?v=8XR267kWg48>

Távozások (más fordításban: Elindulások) (Okuribito) - japán film, 2008.: <https://www.youtube.com/watch?v=GjA8SWdxPZ4>

<https://www.youtube.com/watch?v=GjA8SWdxPZ4>

A bakancslista - amerikai film, 2007 <https://vimeo.com/36228055>

VI. Lelki olvasmányok

Polcz Alaine: Gyászban lenni

A halál iskolája

Együtt az eltávozottal

E. Kübler-Ross: Élet-leckék

A halál és a hozzá vezető út

A halál, mint ragyogó kezdet

Monika Renz: Vallomások a halálos ágyon

Szabadon, örömmel, szeretettel - Nemes Ödönnel beszélget Naszádi Kriszta

Szophoklész: Antigóné <http://mek.niif.hu/00500/00500/00500.htm>

